
БАГАТОРІВНЕВА МОДЕЛЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.147

Задорожна Т. П.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Стаття присвячена специфіці процесу моделювання в системі дистанційної освіти. Розглядається процес створення багаторівневої моделі з точки зору аналізу її складових частин.

Ключові слова: модель, моделювання, інноваційні організаційні моделі, багаторівнева модель, класифікація, система дистанційного навчання, критерії моделювання, види навчальних матеріалів, види представлення і засоби доставки навчальних матеріалів, міжнародні консорціуми, рівень окремого навчального закладу.

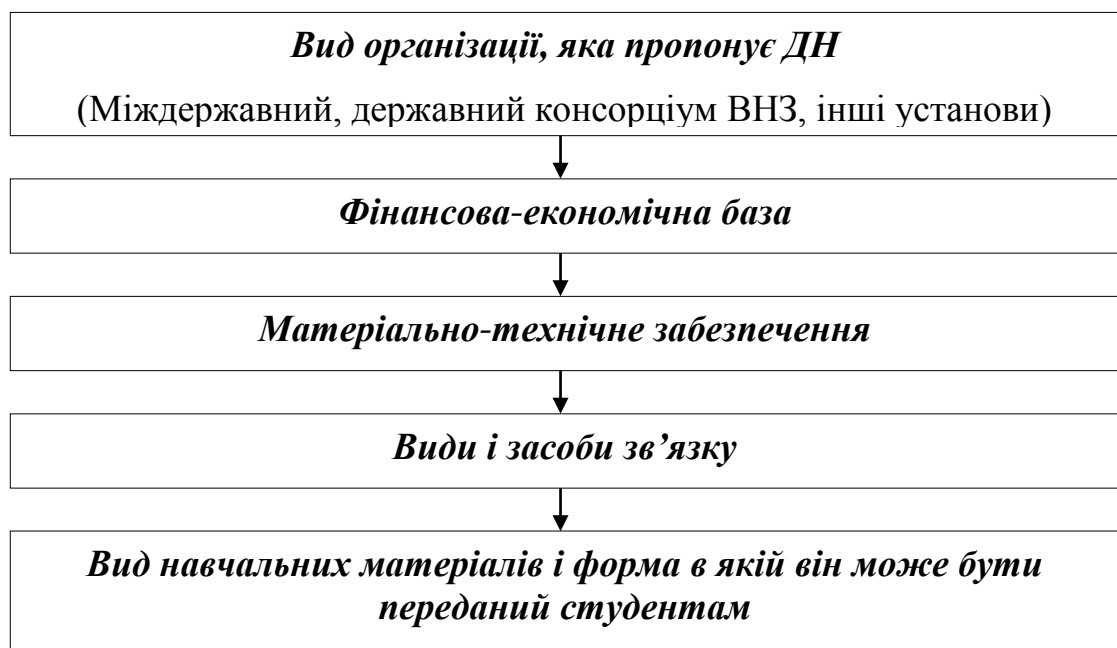
Поняття "модель дистанційного навчання" має різні розуміння. Ця специфіка залежить, від соціально-економічних особливостей національних освітніх систем, які впливають на шляхи створення і розвитку системи дистанційного навчання. У "Філософському енциклопедичному словнику" **модель** визначається як "аналог певного фрагменту природної або соціальної реальності, продукту людської культури, концептуально-теоретичного утворення та ін. – оригіналу моделі" [1, с. 373-374]. Гончаренко С. розглядає модель як систему об'єктів або знаків, яка відтворює деякі істотні властивості системи-оригіналу. Модель спрощує структуру оригіналу і не відображає все несуттєве. Вона служить узагальненим відображенням явища, результатом абстрактного узагальнення практичного досвіду. Моделями можуть бути матеріальні предмети або математичні, інформаційні (наочно-образні, логіко-символічні) [2, с. 44].

Технічна освіта сьогодні розвивається під впливом інформаційно комунікативних технологій (ІКТ), а також зростання попиту серед студентів на кращий доступ до різних форм навчання та високу їх якість. "Нове цифрове

середовище сприяє утворенню інноваційних організаційних моделей, які заставляють традиційні університети швидко і динамічно змінюватися" [3, с.1-25].

Перш за все, це стосується розвитку системи дистанційного навчання. Існування багатьох класифікацій моделей дистанційного навчання – є характерною рисою організації цього процесу. Це відбувається завдяки використанню різних критеріїв для створення цих моделей. Так в основі класифікації моделей ДН Є. Полат лежать такі критерії як вид навчальних закладів, форми навчання, а також види навчальних матеріалів. Дж. Тейлор свої моделі розглядає з точки зору використання різних видів навчального матеріалу, а також видів зв'язку між студентом та викладачем. Критеріями, що лежать в основі моделей професора О. Андрєєва і В. Солдаткіна – є види представлення і засоби доставки навчальних матеріалів, а також рівень обладнання за допомогою якого реалізується процес ДН.

Аналізуючи модель ДН в системі технічної освіти ми спиратимосся на модель, проф. Б. Шуневича, яка враховує рівень на якому проводиться класифікація (мал. 1.1).

Мал. 1.1 Багаторівнева модель організації дистанційного навчання в системі технічної освіти

Як можна побачити з малюнку ця модель охоплює п'ять ступенів:

- вид організації, яка пропонує ДН. Ієрархію цього ступеню складають **міжнародний рівень** (міжнародні консорціуми державних, або комерційних ВНЗ, корпорацій та організацій), **державний рівень** (консорціуми у межах країни державних, або комерційних ВНЗ), **рівень окремого навчального закладу**, або організації (Інститут, факультет, кафедра, лабораторія, відділ)

- фінансова-економічна база та матеріально-технічне забезпечення становлять ядро цієї моделі. Від їх розвитку залежить матеріально технічне оснащення навчального процесу ДН (наявність приміщень, бібліотек, засобів зв'язку, комп'ютерних мереж глобальних та локальних, комп'ютерів, відеоконферанційного обладнання, радіо, телевізорів, факсів, телефонів та ін.

- види і засоби зв'язку. Розглядають кілька типів зв'язку – **односторонній** (пошта, радіо, телебачення), **двосторонній** (електронна пошта, телефон, факс). Схема цього зв'язку передбачає взаємодію – студент-студент, студент-викладач, студент-навчальний матеріал, викладач – навчальний матеріал, **багатосторонній** (Інтернет, інтранет). Схема цього зв'язку передбачає кілька типів взаємодій – студент-викладач, студент-навчальні матеріали, викладач-навчальні матеріали, студент-студент, викладач-викладач

- вид навчальних матеріалів і форма в якій він може бути переданий студентам. Передбачається використання друкованих матеріалів (посібники, методичні розробки...), електронні навчальні матеріали, аудіо та відео матеріали, дистанційні курси.

Розглядаючи розвиток цієї моделі в системі технічної освіти, треба зазначити, що в Україні поки ще не має ВНЗ та організацій, які би входили до складу міжнародних консорціумів, а лише об'єднання ВНЗ, або організацій та ВНЗ в межах країни. (Український інститут інформаційних технологій в освіті, Українська система дистанційного навчання, Академія дистанційного навчання). У більшості випадків навчальні заклади самостійно організовують процес дистанційного, або комбінованого навчання, використовуючи при цьому власне (закордонне) віртуальне навчальне середовище, або портфельну технологію.

Великого значення набувають також види, засоби зв'язку, та види навчальних матеріалів які пропонуються студентам. Сьогодні дуже поширеним є зв'язок за допомогою електронної пошти. При роботі з дистанційними курсами Інтернет та внутрішня пошта у ДК.

Таким чином, ефективна робота моделі в цілому, залежить від ефективної роботи кожної її ланки та їх взаємодії. Так входження окремих навчальних закладів до складу міжнародних консорціумів та великих об'єднань у межах країни значно впливатиме на рівень та якість освітніх послуг. Від фінансово економічної бази залежить матеріально технічне забезпечення навчального процесу. А це в свою чергу впливає на види та засоби зв'язку та види навчально-дидактичних матеріалів, що створюються у ВНЗ, а також форми їх передачі студентам.

Джерела та література

1. Философский энциклопедический словарь. – 2-е изд. – М: Сов. энциклопедия, 1989.-582 с.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К: Либідь. 1997. – 396 с.
3. Hanna D. Higher education in an era of digital competition emerging organizational modals//JALN.-1999, 2(1).-P1-25.
4. Полат Е. Теория и практика дистанционного обучения// Инфо. – 2001.– №5.–С. 37-43.
5. Шуневич Б. Організація дистанційного навчання іноземних мов в освітніх закладах України. Навчальний посібник/Університет "Львівський Ставропігійон".–Львів: "Ставропігійон", 2006.-206с.

Zadorozhna T. P. Multilevel model of distance learning in technical education system

The article is about specifies of the model set procedure in the distance learning system. The creation of the multi-level structure is described from the point of view of defining the main parts of this structure.

Key words: *model, modeling, innovative organizational model, multilevel model, classification, Distance learning criteria modeling, types of educational materials, types of presentation and means of delivery of educational materials, international consortia, the level of individual schools, unilateral bilateral and multilateral relationship.*